

УДК 343.46 DOI: [https://doi.org/10.31617/zt.knute.2021\(117\)08](https://doi.org/10.31617/zt.knute.2021(117)08)

JEL Classification: K 32, M 11

СОНЮК Ольга

E-mail: o.sonyuk@knute.edu.ua

ORCID: 0000-0001-8218-6942

к. ю. н., доцент кафедри правового забезпечення безпеки бізнесу Київського національного торговельно-економічного університету
вул. Кіото, 19, м. Київ, 02156, Україна

ПОНЯТІЙНО-КАТЕГОРІАЛЬНИЙ АПАРАТ БЕЗПЕКОЗНАВСТВА

Визначено теоретичні підходи до розуміння поняття «безпека підприємницької діяльності» та її забезпечення. Досліджено об'єкт правового забезпечення безпеки підприємницької діяльності як комплекс охоронюваних законом інтересів підприємства (економічних, інформаційних, корпоративних). Наведено класифікацію об'єктів правового забезпечення безпеки підприємницької діяльності.

Ключові слова: безпекознавство, безпека підприємницької діяльності, об'єкт безпеки підприємницької діяльності, правове забезпечення безпеки підприємницької діяльності.

Постановка проблеми. Безпекознавство (безпекологія) – це досить молода міждисциплінарна наука, що досліджує загальні й специфічні закономірності організації та функціонування систем безпеки різних типів, класів, рівнів і на підставі їхнього пізнання формує загальні теоретичні положення, які спрямовані на підвищення ефективності забезпечення безпеки в різних сферах. Забезпечення безпеки у сфері підприємницької діяльності інтегрує теоретичні надбання таких галузей знань, як-от: право, економіка, управління та адміністрування.

Безпекознавче дослідження у сфері підприємницької діяльності (екосесент) потребує узгодження юридичного, економічного, управлінського понятійно-категоріального апарату. До того ж спостерігається різноманітність поглядів щодо трактування одного й того самого поняття у межах навіть однієї галузі знань. Зокрема в науковій спільноті відсутня усталена базова дефініція «безпека». Такий стан зумовлює необхідність систематизувати підходи науковців до трактування поняття «безпека». Ці питання висвітлено у працях науковців різних галузей [1–6].

Тож наукова спільнота визначає безпеку здебільшого через: стан, здатність, ресурси, комплекс, систему. Проте синтез науково цінних ідей і поглядів корисний і можливий з урахуванням того, прихильником якого підходу є автор дослідження.

З погляду правового регулювання, на загальнодержавному рівні національна безпека розглядається як захищеність національних інтересів, а забезпечення безпеки визнається функцією державного управління [7].

Дефініції «безпека підприємницької діяльності», «забезпечення безпеки у сфері підприємницької діяльності», «об'єкти безпеки підприємництва» та інші суміжні поняття законодавцем не визначаються, що передусім не сприяє ефективному правовому регулюванню забезпечення безпеки підприємницької діяльності (БПД).

У цьому дослідженні безпека розглядається як стан захищеності життєво важливих інтересів суб'єкта від впливу зовнішніх і внутрішніх дестабілізуючих факторів. Об'єктом забезпечення безпеки є комплекс життєво важливих інтересів, що прагне реалізувати суб'єкт.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Різні аспекти теорії, методології, елементів функціонування та забезпечення системи безпеки підприємства розглянуті вітчизняними та закордонними науковцями. Об'єкт як структурний елемент системи безпеки досліджували А. Дідик, О. Чубукова, Ю. Міронова, Г. Соломіна, Г. Козаченко, О. Кузьмин, М. Небава, Є. Овчаренко, В. Ортинський, Ю. Погорелов та інші. До об'єктів захисту в системі економічної безпеки підприємства належить будь-який елемент системи «підприємство» [8]. Загалом об'єкт системи безпеки – це стабільний економічний стан підприємства, водночас конкретними об'єктами захисту вважають відповідні ресурси підприємства [9]. Об'єктом управління економічною безпекою називають економічні умови функціонування та розвитку об'єктів системи (умови використання всіх видів ресурсів, процесів, структур, середовища) [10]. Проте, попри вагомий доробок вітчизняних дослідників у галузі забезпечення безпеки підприємництва, є суттєві розбіжності у визначенні фундаментальних категорій і суміжних понять, серед яких поняття «безпека підприємницької діяльності», «об'єкт правового забезпечення безпеки підприємницької діяльності». Це зумовлює необхідність подальшого уточнення категоріального апарату з метою удосконалення правового регулювання забезпечення безпеки, підвищення ефективності організації БПД.

Метою статті є представлення дефініції «об'єкт правового забезпечення безпеки підприємницької діяльності», вдосконалення понятійно-категоріального апарату науки безпекознавства, формування теоретичних засад забезпечення безпеки підприємницької діяльності.

Матеріали та методи. Інформаційною основою дослідження стали останні праці науковців у зазначеній сфері, законодавство України, понятійний апарат науки безпекознавства. Методологія базується на застосуванні загальнонаукових і спеціальних методів: морфологічного аналізу, абстрагування, системного аналізу, порівняння, синтезу, оглядово-аналітичного, формально-юридичного.

Результати дослідження. У філософському значенні *об'єкт* (від лат. *objectus* – «предмет») розуміють як пізнавану дійсність, що

існує поза свідомістю людини й незалежно від неї; явище, предмет, особу, на які спрямована певна діяльність, увага тощо [11, с. 9]. *Предмет* розглядають як будь-яке конкретне матеріальне явище, що сприймається органами чуття; певну річ, що задовольняє ті чи інші потреби [11, с. 669].

Філософська категорія позначає будь-яку дійсну чи уявну, уречевлену чи ідеальну реальність, яка розглядається як щось зовнішнє у відношенні до людини та її свідомості та яка стає предметом теоретичної й практичної діяльності суб'єкта, об'єкт зазнає ціле-спрямованого чи мимовільного діяння з боку суб'єкта, завдяки чому освоюється – перетворюється, пізнається, конструюється та пристосовується до потреб людини й суспільства [12, с. 437].

Категорії об'єкта та суб'єкта утворюють парну, біполярну категоріальну структуру «суб'єкт – об'єкт», яка виражає сутність будь-якої людської діяльності. Так, об'єкт у теорії пізнання є складовою пізнавального процесу, що характеризується як взаємодія об'єкта й суб'єкта. Є окремі різновиди цієї взаємодії. У науковому пізнанні залежно від різновиду взаємодії і способу конституювання виокремлюють різні типи об'єктів. Зокрема за субстанційною основою та способами побудови виділяють об'єкти матеріальні (характеризуються уречевленістю) та ідеалізовані (реконструйовані через сукупність своїх істотних властивостей). Проте між окремими типами об'єктів немає різкого розмежування, отже, одному й тому самому визначеному об'єкту можуть бути притаманні окремі риси кількох типів – ідеалізованого, теоретичного, абстрактного, завдяки чому утворюються класи проміжних або суміжних об'єктів [12, с. 438].

Тож система об'єктів, з якою співвідноситься сучасне наукове знання, утворює багатоструктуровану в горизонтальному та вертикальному відношенні ієрархію, що визначається як онтологія науки. У функціональному відношенні всі типи об'єктів мають однаковий статус, у пізнавальному – істотно різняться між собою. Наявні версії теорії пізнання дають різні, інколи альтернативні витлумачення природи об'єкта, його місця в пізнавальному процесі [12, с. 438].

Узагальнюючи зазначене, можна резюмувати: об'єктом у філософському значенні визначають явище, предмет, особу, на які спрямована діяльність суб'єкта. Відмінною особливістю об'єкта є те, що він представляється у відношенні до суб'єкта, в процесі предметної діяльності останнього, і залежить від виду такої діяльності.

Що називати *об'єктом безпеки*, залежить власне від того, як розуміють безпеку. Дослідники з економічної галузі знань розглядають по-різному безпеку в понад шести підходах: як стан захищеності ресурсів, інтересів, стан виробничих відносин, забезпечення умов збереження майна [3]; сукупність економічних відносин, захист інтересів, потенціалу, запобігання загрозам, збереження та використання ресурсів, наявність конкурентних переваг [13, с. 57–59]; характеристику

суб'єкта, ситуацію. На думку Р. Сніщенка, економічна безпека – це характеристика суб'єкта, показник (ознака) його здатності виконувати свої функції господарювання. Трактуювання цього терміну як ситуації дає змогу обґрунтувати твердження про багатоваріантність і множину станів суб'єкта господарювання, які можна вважати економічно безпечними. Визначення цього терміну як характеристики учасника ринку вказує на специфічну відмінність економічної безпеки підприємства від інших складових його загальної безпеки. Управління ж захистом здійснюється системою економічної безпеки суб'єкта підприємництва [14, с. 10, 35, 45].

Учені-економісти подекуди ототожнюють поняття «безпека», «система безпеки», «механізм забезпечення безпеки» тощо. Дослідники економічної галузі знань єдині в тому, що безумовно складовими економічної безпеки є окремі функціональні складові суб'єкта підприємництва (технологічна, ресурсна, фінансова, соціальна) [7; 13; 14]. Власне об'єкти економічної безпеки досліджуються вкрай рідко, здебільшого з огляду на ресурсний або функціональний підходи [13, с. 31, 38–50]. З юридичного погляду, не можна погодитися з ототожненням зазначених понять та інтеграцією всіх сфер забезпечення безпеки та економічної безпеки.

На основі аналізу нормативно-правових актів (Конституції України, Законів України «Про національну безпеку України», «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України» тощо), праць учених у галузі правових наук, що досліджували теорію національної безпеки, правове регулювання безпеки підприємницької діяльності (В. Ліпкан, Ю. Крегул, М. Зубок, Р. Банк та інші), доходимо висновку, що на загальнодержавному рівні економічна безпека визнається однією зі сфер забезпечення національної безпеки, поряд з геополітичною, політичною, воєнною, інформаційною, науково-технічною, соціально-культурною, екологічною безпекою. За аналогією економічна безпека підприємства є одним з видів (складовою) безпеки підприємства загалом.

Наразі доцільно розмежувати поняття «безпека підприємницької діяльності», «правове забезпечення безпеки підприємницької діяльності», «об'єкт безпеки», «об'єкт правового забезпечення безпеки підприємницької діяльності», з позиції матеріальної та процесуальної складової, правовідношення суб'єкта до об'єкта.

З погляду юристів, категорію «об'єкт» також розглядають по-різному. Об'єктом права визнають блага, через які виникають правові відносини [15, с. 561] або явище, на яке спрямовується дія права [16, с. 473]. Насамперед визначення *об'єкта правовідносин* є також досить дискусійним і здебільшого залежить від того, прихильником якої концепції є дослідник. Так, представники класичної моністичної концепції відстоюють єдність об'єкта, розуміючи під об'єктом те, на що направлені взаємозв'язки в системі, зокрема поведінку суб'єктів. Інші автори об'єктом правовідносин визнають те, на що спрямовані

суб'єктивні права та обов'язки учасників. Представники ж класичної плюралістичної концепції визнають множинність об'єктів правовідносин, розуміючи під об'єктом усе те, через що виникли правовідносини (поведінка людей, результати дій та бездіяльності, матеріальні цінності, речі, нематеріальні блага). Деякі дослідники об'єднують дві теорії, зазначаючи, що об'єктом правовідносин є те, що спричинило їх виникнення, на що вони направлені. У науковій літературі зустрічаються погляди навіть про безоб'єктність правовідносин [17, с. 80].

За результатами попередніх досліджень, об'єкти правового регулювання та об'єкти правовідносин [17, с. 86] – це схожі, але не тотожні поняття, які варто розмежовувати, оскільки правовому регулюванню підлягають не власне матеріальні та/чи нематеріальні блага, а дії людей стосовно цих благ. Тож об'єктом правових відносин є те, на що направлені такі правовідносини, внаслідок чого суб'єкти безпосередньо вступають у взаємодію, зокрема реалізація та захист суб'єктивних прав, свобод, задоволення законних інтересів, здійснення підприємницької діяльності, управління та інше. Питання багатоаспектності об'єктів взаємодії (правовідносин) вирішується шляхом виокремлення предмету конкретної взаємодії – того, що опосередковує головну мету взаємодії, те, через що виникає така взаємодія (наприклад, матеріальні ресурси, нематеріальні блага).

Крім того, об'єктом матеріального правовідношення (безпеки підприємницької діяльності) є те, на що воно направлене – врегулювання поведінки суб'єктів (забезпечення взаємозв'язків елементів в системі «підприємство»), тоді предметом таких відносин можуть бути матеріальні й нематеріальні блага, внаслідок чого виникають такі відносини (матеріальні, кадрові та інші ресурси підприємства, продукти, результати їхнього використання тощо). Процесуальні (а також процедурні) відносини забезпечують реалізацію розпоряджень матеріальних приписів, тобто складаються завдяки вирішенню конкретних ситуацій, спрямованих на охорону й захист прав та інтересів суб'єктів підприємницької діяльності.

З огляду на системний підхід суб'єкт-об'єктного відношення (взаємодії, взаємозв'язку) об'єкт розглядається як теоретична абстрактна система, суть якої у відношенні елементів. Такого ідеального об'єкта немає в реальності, хоча й інтерпретується за допомогою явищ реальної дійсності, їхньої предметності. *Об'єктом безпеки підприємницької діяльності* є те, на що спрямована така діяльність – підприємство як система, його ефективне, позитивне, безконфліктне майнове та організаційне функціонування, відношення до предметів (ресурсів). Об'єктом забезпечення БПД є те, чого прагнуть суб'єкти забезпечення безпеки, – захищеність інтересів підприємства від зовнішніх і внутрішніх посягань, захист права на ефективне, стабільне функціонування.

Розуміння ж об'єкта лише як матеріального чи нематеріального блага (ресурсу підприємства) не враховує особливості процесуальних

правовідносин, що виникають у ході здійснення забезпечення БПД. Отже, те, через що створюються конкретні відносини забезпечення безпеки (наприклад, приміщення, персонал та інші ресурси), варто визнати *предметом забезпечення безпеки підприємства*.

Тож правове забезпечення БПД, відносини, які при цьому складаються, направлені на досягнення стану захищеності життєво важливих інтересів підприємства, ліквідацію нападів на ресурси підприємства. Право виділяє юридичну властивість речей, що знаходяться у сфері інтересів суб'єкта, правове регулювання упорядковує відносини, які виникають під час використання різного роду благ і ресурсів. Юристу важливо встановити відповідність між конкретними діями та моделлю поведінки, передбаченої у правових нормах. Якщо така відповідність наявна, одночасно досягається мета, що ставив перед собою суб'єкт, та мета правового регулювання суспільних відносин. У процесі правового забезпечення БПД суб'єкт (юрист, управлінець) окреслює міру своєї свободи, можливих способів захисту інтересів підприємства від реальних і потенційних посягань, забезпечуючи умови ефективної діяльності підприємства, задоволення його інтересів.

Насамперед варто проаналізувати дослідження вчених-юристів стосовно зазначених поглядів на поняття безпеки та її об'єкти дослідників економічної галузі знань. Учений В. Ліпкан вважає, що на основі аналізу нормативно-правових актів та інших джерел у науковій літературі загалом виокремлюють чотири підходи до трактування поняття «безпека»: *статичний* (безпека як стан захищеності), *апофатичний* (безпека як відсутність загроз і небезпек), *діяльнісний* (система заходів, спрямованих на створення певних безпечних умов), *пасивний* (дотримання певних параметрів та норм, від забезпечення яких безпосередньо залежить безпека) [18, с. 362]. Увагу привертає статистичний та діяльнісний підходи. У статичному підході вчені розглядають врегулювання матеріальних статичних суспільних відносин, декларування права на безпеку. У діяльнісному – вчені досліджують певний процес (процедуру) досягнення стану захищеності шляхом застосування комплексу заходів, реалізації матеріального права на безпеку. Ці підходи до розуміння поняття «безпека», «забезпечення безпеки» не є тотожними і співвідносяться з матеріальними та процесуальними відносинами, визначення об'єктів яких розкрито вище.

На підтвердження доречно навести дослідження вченого-адміністративіста, безпекознавця Ю. Крегула, який класифікував відносини у сфері адміністративно-правового забезпечення БПД [19]. Перша група відносин пов'язана з упорядкуванням підприємницької діяльності, об'єктом захисту таких відносин, тобто того, що саме органи державної влади мають захищати з метою забезпечення прав і свобод громадян, які займаються підприємницькою діяльністю, є можливість кожного реалізувати конституційне право на підприємництво [19, с. 21].

Адміністративно-правове забезпечення БПД передусім учені визначають як процес впливу держави на відповідний об'єкт (підприємницьку діяльність) з метою приведення його до оптимального стану [19, с. 33; 20, с. 271].

Варто також розмежовувати поняття «об'єкт безпеки підприємницької діяльності», «об'єкт правового забезпечення безпеки підприємницької діяльності», «предмет забезпечення безпеки підприємницької діяльності». Під об'єктом БПД як матеріальної категорії розглядають саме підприємство в різних його проявах, аспектах діяльності.

Об'єктом правового забезпечення БПД є комплекс охоронюваних законних інтересів підприємства (економічних, інформаційних, корпоративних), на які може відбуватися посягання. Конкретні ж ресурси (персонал, капітал, інформація тощо) є *предметом* забезпечення БПД, на які здійснюватиметься вплив у процесі забезпечення певного виду безпеки (економічної, кадрової).

Тобто доречно класифікувати об'єкти правового забезпечення БПД по вертикалі, як-от:

загальний об'єкт – комплекс охоронюваних законних інтересів суб'єктів підприємницької діяльності;

родовий (груповий, функціональний) об'єкт – сукупність однорідних інтересів, що охороняються комплексом взаємопов'язаних заходів (економічні, інформаційні, корпоративні та інші);

безпосередній об'єкт (предмет) – конкретний ресурс, на який націлене посягання (майно, приміщення, персонал, техніка, конфіденційна інформація та інше).

Безпосередній об'єкт правового забезпечення БПД є предметом суспільних відносин, що виникають у ході правового супроводу застосування різного роду заходів із забезпечення стану захищеності конкретного ресурсу (фізична охорона персоналу, охорона приміщень, моніторинг інформаційного потоку, захист комерційної таємниці тощо).

Отже, коректне визначення об'єкта забезпечення БПД надає можливість з'ясувати сутність нападу (небезпеки, загрози), його шкідливі для підприємства наслідки, сприяє обранню ефективних заходів захисту законних інтересів підприємства.

Висновки. *Безпекознавство* визначають як сукупність знань щодо безпеки різних видів систем і способів їхнього забезпечення. Поняття *безпеки* є різнобічним та багатоплановим, закономірності її забезпечення проявляються в різних галузях.

Аналіз нормативно-правових, наукових, навчальних, довідково-енциклопедичних джерел засвідчує відсутність системного уявлення про *теорію безпеки підприємницької діяльності*. Це пов'язано передусім з її міждисциплінарним характером. Дослідження теоретичних аспектів БПД, процесу її забезпечення за окремими напрямками діяльності проводять учені в галузі економіки, права, управління та інші. Відтак вивчення системних складових БПД та механізму її забезпечення передбачає інтеграцію наукових доробок дослідників різних галузей.

Підтримуючи загалом позицію вчених-прихильників системного підходу, в цьому дослідженні розмежовано *матеріальні* (регулятивні, декларативні, абстрактні, ідеальні) та *процесуальні* (діяльнісні, процедурні) поняття безпекознавства. Власне безпеку досліджено як матеріальне абстрактне явище – ідеалізований стан захищеності. *Забезпечення безпеки* розглянуто з процесуального огляду – як діяльність щодо досягнення стану захищеності. Відтак визначено поняття «*безпека підприємницької діяльності*» як стан захищеності законних інтересів суб'єктів підприємництва від зовнішніх і внутрішніх дестабілізуючих факторів (загроз). *Об'єктом безпеки підприємницької діяльності* є підприємство в різних його проявах. *Правове забезпечення безпеки підприємницької діяльності* – це застосування сукупності засобів, вжиття охоронних і захисних заходів з метою досягнення стабільності й розвитку в межах, визначених законом. *Об'єкт правового забезпечення безпеки підприємницької діяльності* – комплекс охоронюваних законних інтересів підприємства (економічних, інформаційних, корпоративних).

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Шульга І. П. Формування системи економічної безпеки економічної діяльності акціонерних товариств. Дисертація на здобування наукового ступеня доктора економічних наук: 21.04.02. Київ, 2011. 455 с.
2. Ляшенко О. М. Управління економічною безпекою підприємства. Дисертація на здобування наукового ступеня доктора економічних наук: 08.00.04. Луганськ, 2012. 405 с.
3. Гнилицька Л. В. Основи економічної безпеки підприємства. *Бухгалтерський облік і аудит*. № 7. 2013. С. 41-48.
4. Зачасова Н. В. Управління системою економічної безпеки фінансових установ. Дисертація на здобування наукового ступеня доктора економічних наук: 21.04.02. Черкаський національний університет ім. Богдана Хмельницького. Київ, 2017. 501 с.
5. Сосновська І. М. Поняття та значення економічної безпеки виробничого господарської діяльності підприємств. *Ефективна економіка*, 2015. № 9.
6. Дідик А. М. Економічна безпека підприємства: підручник. Львів: Львівська політехніка, 2019. 624 с.
7. Про національну безпеку України: Закон України від 21.06.2018 р. № 2469-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text> (дата звернення: 20.05.2021).
8. Чубукова О., Ольшанська О. Адаптація системи управління економічної безпеки підприємства. *Ефективна економіка*, 2015. № 2.
9. Дуб Б.С. Система економічної безпеки підприємства: поняття та структура. *Управління проектами та розвиток виробництва*. 2016. № 4 (60). С. 5-18.
10. Данілова Е. І. Ідентифікація об'єкта управління економічною безпекою підприємства. *ВІСНИК ЖДТУ*. 2019. № 1 (87). 142 с.
11. Яременко В., Сліпущко О. Новий тлумачний словник української мови. Київ: АКОНІТ, 1999. Т. 3. 928 с.

12. Йолон П.. Філософський енциклопедичний словник. Інститут філософії ім. Г. С. Сковороди НАН України. Київ: Абрис, 2002. 438 с.
13. Ткачук Г. О. Економічна безпека підприємств в умовах трансформаційних перетворень : дис. ... д-ра екон. наук: 08.00.04. Одеська нац. акад. харчових технологій. Одеса, 2020. 483 с.
14. Сніщенко Р. Г. Економічна безпека діяльності суб'єктів господарювання: методологія оцінки та механізми забезпечення : дис. ... доктора екон. наук: 08.00.04. Тернопільський нац. економічний ун-т. Тернопіль, 2020. 549 с.
15. Шемшученко Ю. С. Великий енциклопедичний юридичний словник. Київ: Юридична думка, 2012. 1020 с.
16. Гончаренко В. Г., Ромовська З. В. Словник юридичних термінів і понять. Київ: Юстініан, 2013. 600 с.
17. Сонюк О. В. Правовідносини у сфері адміністративного судочинства. Дисертація на здобування наукового ступеня кандидата юридичних наук: 12.00.07. Київ, 2015. 190 с.
18. Ліпкан В. А. Теорія національної безпеки: підручник. Київ: КНТ, 2009. 631 с.
19. Кругул Ю. І., Банк Р. О. Безпека підприємницької діяльності в Україні: адміністративно-правовий аспект: монографія. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2016. 240 с.
20. Банк Р. О. Безпека підприємницької діяльності як об'єкт адміністративно-правового забезпечення. «Науковий вісник» Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія: Право. 2012. Вип. 173. Ч. 2. С. 264-272.

Стаття надійшла до редакції 01.06.2021.

Soniuk O. Conceptual and categorical apparatus of security science.

Background. Security research in the field of entrepreneurial activity requires the coordination of legal, economic, managerial conceptual and categorical apparatus, necessitates the systematization of scientists' approaches to the interpretation of basic concepts, in order to ensure effective protection.

The ***aim*** of the article is to present the definition of «object of legal security of business», improving the conceptual and categorical apparatus of the science of security, the formation of theoretical foundations for business security.

Materials and methods. The information base is the legislation of Ukraine, scientific research, conceptual apparatus of security science. The methodology is based on the use of general scientific and special methods.

Results. We propose to distinguish the concept of «object of business security», «object of legal security of business», «subject of business security». The object of security of entrepreneurial activity, as a material category, is the enterprise itself in its various manifestations, aspects of activity. The object of business security is a set of protected legitimate interests of the enterprise (economic, informational, corporate), which are encroached upon. The classification of objects of legal security of business activity is given.

Conclusion. Supporting the general position of scientists of the system approach, in this study the material (regulatory, declarative, abstract, ideal) and procedural (activity, procedural) concepts of security science are distinguished. In fact, we consider security as a material abstract phenomenon – an idealized state of security. We consider security from a procedural point of view – as an activity to achieve a state of security.

Keywords: security of entrepreneurial activity, legal organization of security of entrepreneurial activity.

REFERENCES

1. Shul'ga, I. P. (2011). Formuvannja systemy ekonomichnoi' bezpeky ekonomichnoi' dijal'nosti akcionernih tovarystv. Dysertacija na zdobuvannja naukovogo stupenja doktora ekonomichnyh nauk: 21.04.02 [Formation of the system of economic security of economic activity of joint-stock companies. The dissertation on obtaining a scientific degree of the Doctor of economic sciences: 21.04.02]. Kyi'v [in Ukrainian].
2. Ljashenko, O. M. (2012). Upravlinnja ekonomichnoju bezpekoju pidpryjemstva. Dysertacija na zdobuvannja naukovogo stupenja doktora ekonomichnyh nauk: 08.00.04. [Management of economic security of the enterprise. The dissertation on obtaining a scientific degree of the Doctor of economic sciences: 08.00.04]. Lugans'k [in Ukrainian].
3. Gnylyc'ka, L. V. (2013). Osnovy ekonomichnoi' bezpeky pidpryjemstva [Fundamentals of economic security of the enterprise]. *Buhgalters'kyj oblik i audyt – Accounting and auditing*, 7, 41-48 [in Ukrainian].
4. Zachasova, N. V. (2017). Upravlinnja systemoju ekonomichnoi' bezpeky finansovyh ustanov. Dysertacija na zdobuvannja naukovogo stupenja doktora ekonomichnyh nauk: 21.04.02. [Management of the economic security system of financial institutions. The dissertation on obtaining a scientific degree of the Doctor of economic sciences: 21.04.02]. Cherkas'kyj nacional'nyj universytet im. Bogdana Hmel'nyc'kogo. Kyi'v [in Ukrainian].
5. Sosnovs'ka, I. M. (2015). Ponjattja ta znachennja ekonomichnoi' bezpeky vyrobnycho-gospodars'koi' dijal'nosti pidpryjemstv [The concept and importance of economic security of production and economic activity of enterprises]. *Efektivna ekonomika – Efficient economy*, 9 [in Ukrainian].
6. Pro nacional'nu bezpeku Ukrai'ny: Zakon Ukrai'ny vid 21.06.2018 r. № 2469-VIII [On National Security of Ukraine: Law of Ukraine of June 21, 2018 № 2469-VIII]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text> (data zvernennja: 20.05.2021) [in Ukrainian].
7. Didyk, A. M. (2019). Ekonomichna bezpeka pidpryjemstva: pidruchnyk. L'viv: L'vivs'ka politehnika [Economic security of the enterprise: a textbook. Lviv: Lviv Polytechnic] [in Ukrainian].
8. Chubukova, O., & Ol'shans'ka, O. (2015). Adaptacija systemy upravlinnja ekonomichnoi' bezpeky pidpryjemstva [Adaptation of the economic security management system of the enterprise]. *Efektivna ekonomika – Efficient economy*, 2 [in Ukrainian].
9. Dub, B. S. (2016). Systema ekonomichnoi' bezpeky pidpryjemstva: ponjattja ta struktura [The system of economic security of the enterprise: concept and structure]. *Upravlinnja proektamy ta rozvytok vyrobnyctva – Project management and production development*, 4 (60), 5-18 [in Ukrainian].
10. Danilova, E. I. (2019). Identyfikacija ob'jekta upravlinnja ekonomichnoju bezpekoju pidpryjemstva [Identification of the object of economic security management of the enterprise]. *VISNYK ZhDTU – BULLETIN OF ZhSTU*, 1 (87) [in Ukrainian].
11. Jaremenko, V., & Slipushko, O. 919990. Novyj tлумachnyj slovnyk ukrai'ns'koi' movy [New explanatory dictionary of the Ukrainian language]. Kyi'v: AKONIT, (Vol. 3) [in Ukrainian].
12. Jolon, P. (2002). Filosofs'kyj encyklopedychnyj slovnyk. Instytut filosofii' im. G. S. Skovorody NAN Ukrai'ny [Philosophical encyclopedic dictionary. H. Skovoroda Institute of Philosophy of the National Academy of Sciences of Ukraine]. Kyi'v: Abrys [in Ukrainian].

13. Tkachuk, G. O. (2020). Ekonomichna bezpeka pidpryjemstv v umovah transformacijnyh peretvoren' : dys. ... d-ra ekon. nauk: 08.00.04. Odes'ka nac. akad. harchovyh tehnologij. Odesa [Economic security of enterprises in the conditions of transformational transformations: dis. ... Dr. of Econ. Sciences: 08.00.04. Odessa National Acad. of food technologies. Odessa] [in Ukrainian].
14. Snishhenko, R. G. (2020). Ekonomichna bezpeka dijial'nosti sub'ektiv gospodarjuvannja: metodologija ocinky ta mehanizmy zabezpechennja : dys. ... doktora ekon. nauk: 08.00.04. [Economic security of economic entities: assessment methodology and support mechanisms: dis. ... Doctor of Econom. Sciences: 08.00.04.] Ternopil's'kyj nac. ekonomichnyj un-t. Ternopil' [in Ukrainian].
15. Shemshuchenko, Ju. S. (2012). Velykyj encyklopedychnyj jurydychnyj slovnyk [Large encyclopedic legal dictionary]. Kyi'v: Jurydychna dumka [in Ukrainian].
16. Goncharenko, V. G., & Romovs'ka, Z. V. (2013). Slovnyk jurydychnyh terminiv i ponjat' [Dictionary of legal terms and concepts]. Kyi'v: Justinian [in Ukrainian].
17. Sonjuk, O. V. (2015). Pravovidnosyny u sferi administratyvnogo sudochynstva. Dysertacija na zdobuvannja naukovogo stupenja kandydata jurydychnyh nauk: 12.00.07. [Legal relations in the field of administrative proceedings. The dissertation on obtaining a scientific degree of the Candidate of legal sciences: 12.00.07]. Kyi'v [in Ukrainian].
18. Lipkan, V. A. (2009). Teorija nacional'noi' bezpeky: pidruchnyk [Theory of national security: a textbook]. Kyi'v: KNT [in Ukrainian].
19. Kregul, Ju. I., & Bank, R. O. (2016). Bezpeka pidpryjemnyc'koi' dijial'nosti v Ukrai'ni: administratyvno-pravovyj aspekt [Business security in Ukraine: administrative and legal aspect]. Kyi'v: Kyi'v. nac. torg.-ekon. un-t [in Ukrainian].
20. Bank, R. O. (2012). Bezpeka pidpryjemnyc'koi' dijial'nosti jak ob'jekt administratyvno-pravovogo zabezpechennja [Business security as an object of administrative and legal support]. *Naukovyj visnyk Nacional'nogo universytetu bioresursiv i pryrodokorystuvannja Ukrai'ny. Serija: Pravo. – Scientific Bulletin of the National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine. Series: Law. (Issue 173), (Part. 2), (pp. 264-272)* [in Ukrainian].